

Høringsnotat forskrift om Nasjonal vitnemåls- og karakterportal

1. Innledning

Det følger av universitets- og høyskoleloven § 3-11 at universiteter og høyskoler utsteder vitnemål for fullført utdanning. Den som ikke har avsluttet utdanning skal etter anmodning gis karakterutskrift for eksamenene eller prøvene vedkommende har bestått. Vitnemål og karakterutskrift utstedes på papir. Dette innebærer at utover å be om å få se originale vitnemål og karakterutskrifter, har det ikke vært mulig for en potensiell arbeidsgiver eller utdanningsinstitusjon å vite sikkert om utdanningsdokumentene er ekte. Stortinget vedtok endringer i universitets- og høyskoleloven 13. juni 2016, jf. Prop. 81 L (2015-2016), hvor det blant annet ble lovfestet en ny bestemmelse (§ 4-14) som omhandler den nasjonale vitnemåls- og karakterportal. Bestemmelsen lyder:

§ 4-14 Nasjonal vitnemåls- og karakterportal

(1) Nasjonal vitnemåls- og karakterportal er en tjeneste for digital, tidsbegrenset tilgjengeliggjøring av vitnemål og karakterer. Formålet med systemet er å sikre sannferdig informasjon om vitnemål og karakterer og å forhindre bruk av forfalskede vitnemål og karakterutskrifter. Portalen eies av staten gjennom departementet.

(2) I portalen vil identitetsopplysninger som fødselsnummer, D-nummer og identifiseringsinformasjon knyttet til utdanningsinstitusjonen, bli innhentet automatisk, uavhengig av om portalen er tatt i bruk av den informasjonen gjelder. Vitnemål og karakterer vil kun innhentes fra utdanningsinstitusjonene når portalen er tatt i bruk av den informasjonen gjelder. Den informasjonen gjelder, bestemmer hvem som skal få tilgang til informasjon i portalen, hvilken informasjon de skal få tilgang til, og for hvilket tidsrom.

(3) Departementet er behandlingsansvarlig for Nasjonal vitnemåls- og karakterportal. Departementet gir forskrift om portalen, blant annet om hvilke opplysninger som skal registreres og behandlingen av opplysningene.

Vitnemålsportalen inneholder kun et minimum av informasjon som er nødvendig for at tjenesten skal fungere på en tilfredsstillende måte. Portalen er en digital tjeneste for å hente oppnådde grader og karakterer fra utdanningsinstitusjonenes databaser og for å synliggjøre disse resultatene for potensielle arbeidsgivere, utdanningsinstitusjoner og andre som har bruk for denne informasjonen, herunder at mottakerne av resultatene kan stole på at resultatene er korrekt gjengitt.

Før en person logger inn og tar i bruk portalen vil den kun inneholde informasjon om hvilke institusjoners databaser som inneholder resultater fra hvilke personer, altså kun fødselsnummer eller D-nummer koblet til en identifiseringsinformasjon som viser til en utdanningsinstitusjons database. Informasjon om grader og karakterer vil kun overføres fra utdanningsinstitusjonen og til portalen når den som informasjonen gjelder, selv tar initiativ til det. Når en person velger å dele resultatene sine, med for eksempel en bedrift eller utdanningsinstitusjon, vil portalen kun formidle resultatene som vedkommende har bestemt at skal deles og kun i den perioden vedkommende har bestemt at disse skal være tilgjengelig.

Lovendringen trådte i kraft 1. juli 2016 og portalen vil være i bruk fra første kvartal 2017. I punkt 4 følger forslag til forskrift om Nasjonal vitnemåls- og karakterportal. Forskriften regulerer praktiske forhold knyttet til portalen.

2. Beskrivelse av Nasjonal vitnemåls og karakterportal

Nasjonal vitnemåls- og karakterportal (Vitnemålsportalen) vil være en web-tjeneste der en student, eller tidligere student, kan logge inn på sikker måte, og kunne få frem informasjon om sin utdanning. Dette omfatter personalia, oppnådde grader og enkeltresultater. Løsningen vil være tilrettelagt for bokmål, nynorsk, samisk og engelsk.

Innlogging i Vitnemålsportalen gjøres via ID-porten eller Feide. Innloggingen gir en entydig identifikasjon av personen, noe som vil kunne benyttes videre for uthenting av informasjon fra andre datakilder. Personens navn skal etter innlogging hentes fra folkeregisteret.

Etter innlogging skal den informasjonen gjelder, heretter kalt *bruker*, få frem informasjon om hvilke utdanningsinstitusjoner som har informasjon om fullførte grader og karakterer for brukeren.

Dersom brukeren velger å dele resultater med potensielle arbeidsgivere, utdanningsinstitusjoner eller andre, heretter kalt *mottakere*, skal vedkommende kunne velge hvilke grader og/eller karakter som skal deles. Brukeren skal ha mulighet til å dele følgende:

- Oppnådde grader
- Resultater som ikke inngår i noen grad

Brukeren kan velge bort enkeltresultater fra en grad. Det vil da fremgå for mottaker at karakterutskriften ikke viser en fullstendig grad. Brukeren skal kunne velge hvilket språk informasjonen skal fremkomme på ved deling.

Brukere som søker på jobb via rekrutteringssystemer som har implementert bruk av Vitnemålsportalen, gis mulighet til å initiere overføring av resultater fra Vitnemålsportalen direkte til rekrutteringssystemet. Fra rekrutteringssystemet kan brukeren logge inn i Vitnemålsportalen og velge hvilke resultater som skal overføres til rekrutteringssystemet. Når brukeren har bekreftet overføringen vil bruker bli sendt tilbake til rekrutteringssystemet sammen med resultatinformasjonen. Informasjonen kan deretter vises i rekrutteringssystemet.

Ved deling med en mottaker via lenke, må brukeren selv logge inn i Vitnemålsportalen og velge hvilke resultater som skal deles. Brukeren vil her kunne angi en e-postadresse som lenken skal sendes til. Med denne lenken, som er en lenke inn til Vitnemålsportalen, vil mottaker få frem de resultatene som er delt av bruker.

Systemet skal kunne sette en grense for hvor lenge en lenke skal være tilgjengelig. Dette kan i utgangspunktet settes til 1 måneds tilgjengelighet før lenken ugyldiggjøres, men lenken kan også være tilgjengelig for en kortere eller lengre periode. Brukeren kan til enhver tid logge seg på i Vitnemålsportalen og ugyldiggjøre lenker som har blitt delt.

Når en søker eller student skal levere resultatinformasjon til en norsk utdanningsinstitusjon kan Vitnemålsportalen benyttes. Prosessen initieres av personen selv og styres via de webapplikasjonene som benyttes av søkere for å søke opptak til utdanningsinstitusjonene

eller av studenter for å søke om godskriving. Når vedkommende har gitt sitt samtykke kan en gitt institusjon hente resultater fra all norsk utdanning. Personen vil her ikke begrense hvilke resultater som kan overføres. Til enhver tid kan personen logge seg på Vitnemålsportalen og trekke tilbake samtykket for institusjonen. Institusjonen vil da ikke lenger kunne hente nye resultater for den aktuelle personen.

3. Merknader til forskriftsbestemmelsene

Til § 1 Virkeområde

Den nasjonale vitnemåls- og karakterportalen vil inneholde informasjon om personopplysninger som navn og fødselsnummer. Ved slik behandling krever personopplysningsloven at det foreligger et behandlingsgrunnlag. Det er fastsatt i lov at det er adgang til slik behandling, jf. uhl. § 4-14 og samtykke er derfor ikke påkrevet.

Personopplysningsloven og forskrift om personopplysninger gjelder for Vitnemålsportalen, herunder bestemmelser om informasjonssikkerhet og internkontroll. Departementet anser ikke opplysningene i vitnemåls- og karakterportalen som sensitive personopplysninger. Dette gjelder både opplysninger som overføres automatisk (fødselsnummer og utdanningsinstitusjonens identifiseringsinformasjon), og opplysninger som overføres etter brukers initiativ (navn, informasjon om oppnådde grader og karakterer).

Til § 2 Vitnemålsportalens formål

Målet med etablering av et digitalt system for utveksling av informasjon om oppnådde grader og karakterer er å skape en tjeneste der personer på en enkel måte kan synliggjøre sine resultater for arbeidsgiver, utdanningsinstitusjoner og andre som har bruk for dem, og der mottakerne kan stole på at resultatene er korrekt gjengitt. Som beskrevet i Prop. 81 L (2015-2016) *Endringer i universitets- og høyskoleloven (NOKUTs tilsyn, nasjonal vitnemålsportal mv.)* må personopplysningsloven følges ved etablering av et digitalt system for utveksling av informasjon om grader og karakterer.

Departementet ønsker at opplysningene om brukeraktiviteten skal kunne sammenstilles i statistisk form og utgjøre et grunnlag for nasjonal rapportering. Opplysningene vil bli hentet fra logger som viser brukeraktiviteten. For å utarbeide slik statistikk kan det være nødvendig å oppbevare loggene utover det som er nødvendig av hensyn til sikkerhet og drift. Oppbevaringen av slike logger, må hjemles i forskriften.

Opplysningene i portalen kan ikke anvendes til formål som er uforenlig med første ledd.

Til § 3 Behandlingsansvarlig

Det er Kunnskapsdepartementet som er behandlingsansvarlig for personopplysningene i portalen, jf. personopplysningsloven § 2 nr. 4. Departementet vil delegere det daglige behandleransvaret til Universitetet i Oslo (UiO), fordi UiO i henhold til universitets- og høyskoleloven § 1-4 fjerde ledd foreløpig har et driftsansvar for Felles studieadministrativt tjenestesenter (FSAT). FSAT skal forvalte vitnemåls- og karakterportalen og behandle personopplysninger i portalen på vegne av behandlingsansvarlig. Departementet tar forbehold

om at det kan skje organisatoriske endringer i forbindelse med oppfølgingen av blant annet rapporten "Kunnskapssektoren sett utenfra".¹

Til § 4 Vitnemålsportalens innhold

Vitnemålsportalen skal i seg selv kun inneholde et minimum av informasjon som er nødvendig for at tjenesten skal kunne fungere på en tilfredsstillende måte. Før en person logger inn og tar i bruk portalen vil den kun inneholde informasjon om hvilke institusjoners databaser som inneholder resultater fra denne personen, altså kun fødselsnummer eller D-nummer (utenlandske søkere uten norsk personnummer) koblet til identifiseringsinformasjon som viser til en utdanningsinstitusjons database. Det er kun disse to elementene som innhentes automatisk til Vitnemålsportalen. Sammenstilling av disse elementene vil være "enveiskryptert" (*hashet*) da personnummeret vil være kryptert.

Til § 5 Deling av resultater

Personopplysninger som navn og informasjon om grader og karakterer vil kun overføres fra utdanningsinstitusjonen til portalen når bruker selv tar initiativ til det. Når en bruker velger å dele resultatene sine, med for eksempel en potensiell arbeidsgiver eller utdanningsinstitusjon, vil portalen kun formidle resultatene som brukeren har bestemt skal deles, og kun i den perioden brukeren har bestemt at disse skal være tilgjengelig.

Departementet viser til at når resultatene er utlevert til en mottaker, for eksempel arbeidsgiver eller utdanningsinstitusjon, er mottakeren ansvarlig for å overholde bestemmelsene i personopplysningsloven, herunder påse at de har behandlingsgrunnlag dersom de behandler opplysningene elektronisk

Til § 6 Utskrifter fra vitnemålsportalen

Selv om Vitnemålsportalen søker å gjøre fysiske utskrifter av utdanningsdokumenter overflødig ved at verifisert digital informasjon om de samme dokumenter vil ligge i portalen ved deling, så er det mulig at enkelte mottakere ønsker å ta en utskrift av informasjonen som fremkommer i Vitnemålsportalen. Utskriftene vil da inneholde en tekst som tydeliggjør at dokumentet kun kan verifiseres i sin opprinnelige digitale form.

Til § 7 Informasjonssikkerhet og internkontroll mv.

Behandlingsansvarlig skal sørge for tilfredsstillende informasjonssikkerhet og internkontroll.

Til § 8 Taushetsplikt

Enhver som behandler personopplysninger etter forskriften har taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13.

Til § 9 Ikraftsetting

Departementet tar sikte på at forskriften skal tre i kraft 1. januar 2017.

---

¹ <https://www.regjeringen.no/contentassets/16231387c20848e1b7bf3fa08917259c/rapport-04.01.2016.pdf>

4. Forslag til forskrift

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet dd.mm.åååå med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 4-14 tredje ledd.

§ 1 Virkeområde

Forskriften gjelder Nasjonal vitnemåls- og karakterportal (Vitnemålsportalen), som er en tjeneste for digital, tidsbegrenset tilgjengeliggjøring av oppnådde grader og karakterer.

Personopplysningsloven og forskrift om personopplysninger gjelder for Vitnemålsportalen. Det er ikke påkrevet at den som tar i bruk portalen gir særskilt samtykke til å behandle personopplysninger i forbindelse med Vitnemålsportalen.

§ 2 Vitnemålsportalens formål

Formålet med portalen er å sikre sannferdig informasjon om oppnådde grader og karakterer ved at personer på en enkel måte kan synliggjøre sine resultater og å forhindre bruk av forfalskede vitnemål og karakterutskrifter. Opplysningene i portalen skal gi sikker identifikasjon av den informasjon gjelder. Opplysninger om brukeraktiviteten i Vitnemålsportalen kan sammenstilles i statistisk form og brukes i nasjonal rapportering.

Opplysningene i portalen kan ikke anvendes til formål som er uforenlig med første ledd.

§ 3 Behandlingsansvarlig

Kunnskapsdepartementet er behandlingsansvarlig for personopplysninger i portalen, jf. personopplysningsloven § 2 nr. 4.

Det daglige behandleransvaret er av Kunnskapsdepartementet delegert til Universitetet i Oslo (UiO).

Felles studieadministrativt tjenestesenter (FSAT) forvalter registeret og behandler personopplysninger i registeret på vegne av behandlingsansvarlig.

§ 4 Vitnemålsportalens innhold

Vitnemålsportalen inneholder fødselsnummer eller D-nummer fra nåværende og tidligere studenter samt utdanningsinstitusjonenes identifiseringsinformasjon.

Ved pålogging og bruk av vitnemålsportalen, vil personopplysninger som navn, oppnådde grader og karakterer innhentes fra de utdanningsinstitusjonene vedkommende har avlagt eksamen ved.

§ 5 Deling av resultater

Den informasjonen gjelder bestemmer hvem som skal få tilgang til informasjon via portalen, hvilken informasjon de skal få tilgang til, og for hvilket tidsrom.

En mottaker av informasjon fra Vitnemålsportalen er ansvarlig for å overholde bestemmelsene i personopplysningsloven, herunder påse at de har behandlingsgrunnlag dersom de behandler opplysningene elektronisk.

§ 6 Utskrift fra Vitnemålsportalen

Utskrifter fra Vitnemålsportalen skal inneholde en tekst som tydeliggjør at dokumentet kun kan verifiseres i sin opprinnelige digitale form.

§ 7 Informasjonssikkerhet og internkontroll mv.

Behandlingsansvarlig skal sørge for tilfredsstillende informasjonssikkerhet og internkontroll.

§ 8 Taushetsplikt

Enhver som behandler personopplysninger etter forskriften har taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13.

§ 9 Ikraftsetting

Forskriften trer i kraft dd.mm.åå.